

Notitie

Ter beslissing

Auteur

Notitienummer AFP 2006-00083
Datum 6 februari 2006
Rubriek Lokale belastingen
Onderwerp **AO Eenhoorn op 22/2; brief Remkes aan Tweede Kamer**

Bijlage(n) conceptbrief Remkes

Aan de Minister

Via
Medeparaaf
Van
CC

Aanleiding

Op 22 februari a.s is een AO gepland over het kabinetsstandpunt over het advies van de stuurgroep Eenhoorn. Voor dit AO heeft de vaste cie. voor BZK u (minister) en minister Remkes uitgenodigd. Minister Remkes overweegt een brief te sturen aan de Tweede Kamer in de aanloop naar het AO. In de brief geeft hij de stand van zaken weer van de toezeggingen die er liggen rond Eenhoorn en de OZB-wijzigingen. In de brief wordt o.m. aangegeven – cf. zijn uitspraken tijdens de behandeling van het OZB-wetsvoorstel in de Eerste Kamer naar aanleiding van de motie Engels c.s. - dat hij voornemens is dit jaar met scenario's te komen voor het gemeentelijke belastinggebied waarbij worden gekoppeld omvang van het gemeentelijke belastinggebied en de bestuurlijke verhouding. Deze scenario's zijn ten behoeve van besluitvorming door het volgende kabinet. De toezegging om enkele technische problemen rond de opcenten op de IB/LB voor de zomer nader in kaart te brengen wordt in dit kader als voortgangsrapportage gezien.

De brief wordt gelijktijdig aan minister Remkes voorgelegd. Mogelijk zal hij geen brief willen sturen. Dan kan de tekst als lijn dienen voor spreekteksten voor het AO.

Advies

Akkoord gaan met deze lijn voor het AO.

Akkoord gaan met verzending, mocht minister Remkes hiertoe besluiten.

Toelichting

De meeste punten spreken voor zich. Hieronder lichten we er twee punten uit: de scenario's die worden voorzien en overleg met VNG naar aanleiding van moties Van Beek en De Pater.

Scenario's

Minister Remkes heeft tijdens de behandeling van het OZB-wetsvoorstel in de Eerste Kamer aangekondigd dat hij dit jaar met scenario's zal komen voor het eigen belastinggebied van de gemeenten. Hij zal daarbij ook de consequenties van uitbreiding van het belastinggebied voor de bestuurlijke verhouding in beeld brengen. De informatie kan worden gebruikt door een nieuw kabinet. Uitbreiding van het belastinggebied kan betekenen dat het nu nog officieel beleden – maar in de praktijk vaak al niet gerealiseerde – derde aspiratieniveau van de Financiële Verhouding moet worden verlaten. Bij een groter belastinggebied wordt het namelijk moeilijker om alle verschillen in decentrale voorzieningencapaciteit via een kleinere algemene uitkering te verevenen (= kenmerk derde aspiratieniveau: gelijk voorzieningenniveau bij gelijk lastenniveau).

Grote vraag is welke belastingen voor de gemeenten beschikbaar zijn. Aan de opcenten IB/LB als opvolger voor de OZB kleven verschillende nadelen (conjunctuurgevoeligheid, inkomensbeleid, extra uitvoeringskosten, negatieve koopkrachteffecten). Bovendien dragen dan de bedrijven nauwelijks meer bij aan de gemeentelijke belastingen, hetgeen hun financiële betrokkenheid bij de plaatselijke politiek vermindert. Op dit moment wordt door EZ onderzocht wat de voor- en nadelen zijn van invoering van de zogenoemde BID-tax (business improvement district). Deze belasting wordt nu gehanteerd door een aantal gemeenten in de VS. Zij houdt in dat op verzoek van een meerderheid van het plaatselijke bedrijfsleven belasting wordt geheven door de lagere overheid waarvan de opbrengst wordt besteed aan werkzaamheden/projecten ten behoeve van het bedrijfsleven. Het voordeel voor het bedrijfsleven is gelegen in het voorkomen van freerider gedrag dat bij particuliere projecten mogelijk is: als een bepaalde meerderheid geld wil uittrekken voor een project, wordt bij een belasting iedereen gedwongen mee te betalen. Het bedrijfsleven heeft zeggenschap in de besteding van de gelden. Iets dergelijks is in Leiden al gestart, met geld van de OZB. Hiermee is gelijk het nadeel aangegeven van deze "belasting", waarvan toch het karakter is dat die door de overheid zonder duidelijk aanwijsbare individuele tegenprestatie wordt opgelegd. Een bestaande gemeentebelasting die bij dit idee in de buurt komt, is de baatbelasting. De vraag is of deze BID-tax een volwaardige opvolger kan zijn voor de huidige OZB op niet-woningen. Het onderzoek van EZ zou ook aanleiding kunnen zijn om de baatbelasting nog eens onder de loep te nemen.

De scenario's worden in overleg met ons voorbereid.

Bij de scenario's zal ook de motie Engels (terugdraaien van de vermindering van het eigen belastinggebied als gevolg van de afschaffing van het gebruikersdeel OZB op woningen) worden meegenomen.

Overleg VNG over moties Van Beek en De Pater

De moties Van Beek en De Pater hebben betrekking op de verdeling van de compensatie voor de afschaffing voor de komende jaren. Minister Remkes heeft toegezegd in de Tweede Kamer om dit te bespreken met de VNG. De VNG heeft echter aangegeven dat zij geen alternatieven zullen aandragen. Aan elke (andere) verdeling kleven dezelfde risico's en nadelen dat bepaalde gemeenten nadeel hebben en andere (tijdelijk) voordeel. Wel wil de VNG spreken over de invulling van de maximering en de vormgeving van de limitering. Zij denkt daarbij aan: jaarlijkse besluitvorming versus limitering gedurende bijvoorbeeld een raadsperiode; de voor de limitering benodigde informatie (zoals het maken van een onderscheid tussen een waarde- en een volumecomponent bij de ontwikkeling van de belastingcapaciteit) en de daarmee gepaard gaande administratieve lastendruk; de relatie tussen de waardeontwikkeling en de algemene uitkering; de limiteringsregeling kan ertoe leiden dat bovengemiddelde waardestijgingen per saldo leiden tot een lager inkomstenniveau (gemeentefonds + OZB) hetgeen strijdt met het uitgangspunt dat geen gemeente er in enig jaar op achteruit gaat en een negatieve incentive oplevert voor een correcte uitvoering van de Wet WOZ. Op ambtelijk niveau zal BZK een gesprek met de VNG hierover voeren. Wij zullen hierbij betrokken zijn.